

tudi veliko troškov. Pomislite le na raz-
na potovanja v Beograd! Zato Vam kli-
čemo:

Spominjajte se rezervnega sklada!

Vodstvo Zaveze:

L. Jelenc, predsednik; V. Rus, tajnik;
Fr. Luznar, blagajnik.

Društvene vesti.

+ Učiteljsko društvo za celjski okraj ima
svoj občni zbor v četrtek, dne 15. januarja 1920
ob 9. uri dopoldne v celjski mestni deški šoli s
sledječim sporedom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja.
2. Stanovske zadeve in dopisil.
3. Eventualno predavanje tov. Roša.
4. Predlogi.
5. Poročilo tajnika in blagajnika.
6. Volitve novega odbora.

+ Slovensko učiteljsko društvo kočevskega
okraja je zborovalo tretjič v tem letu dne 9. oktob-
ra v Ribnici. Udeležba — kot se nikdar! — manj-
kali so le 3 člani, ki pa zaradi prevelike oddaljeno-
sti sploh ne morejo prihajati k zborovanjem. Pred-
sednik Stefančič se v svojem nagovoru v prvi
vrsti spominja zaradi upokojenja ali zaradi preme-
stitve v naš okraj in torej tudi naše društvo zapu-
stivših članov: nadučiteljice M. Blahne, dolgo-
letne društvene podpredsednice, ki je po 38 letnem
vzlednem delovanju letos stopila v zaslužni po-
koj; gospe L. Tomšič-Vertelove, znane
najboljše ribniške in našega društva pevke; gđc.
Vide Vrežečeve, ki si je pri obmelnih rojakih
poiskala novega delokroga; tov. K. Puharja,
spretnega pevovodje in izvrstnega tenorista; zve-
steza, pri nobenem zborovanju manjkajočega to-
variša Brganta ter Bož. Bétrianija, svoječasno zelo marljivega našega člana.

Kakor pa naš navdaja žalost nad izgubo teh
vrlih tovarišev(ic), tako nas prejšnja zavest, da
smo v nadomestilo dobili 6 novih moči, ki jih
predsednik imenoma vse pozdravi (gospo Jos.
Mervičevo, gđc. B. Lapajnetovo, Gab.
Hočevarjevo ter tovariše Ant. Merviča,
Fr. Samca, Ferd. Wigleeta ml. in L. Cr-
neta). Ker živimo v mladi državi, kjer še nedo-
stajajo raznih življenjskih potrebščin — nadaljuje
predsednik — se vseprijetno zaletuje s kritikova-
njem, zabavljanjem, psovanjem itd. v veliko greš-
no Jugoslavijo! Ali bomo tudi mi sledili tem in
enakim kričanjem ter ljubljeni novi domovini sla-
bili moč in jannil uged pri tujih državah?

Posnemajmo rajši nekdanjega političnega leva
slovenskega, ki v lastnem glasilu celo svoje so-
mišljenike opozarja, da sedaj ni umestna surovost
in zabavljanje; nego vsak naj prihaja na dan z
boljšimi nasveti, kot so oni, katere kritikuje, da
bo tako vsak le gradil, ne pa podiral še tako
temelje komaj ustanovljenega državnega ustroja.

Mi kot dostojni člani človeške družbe hočemo
le stvarno kritiko izreči o tem, kar se nam po-
nuja, a kar nam ne more biti povsem po godu.

Zakonski načrt o preosnovi narodne
šole, ki ga imamo sedaj obravnavati, ima mnogo
klenega zrna, a tudi nekaj plevela vmes. Ta plevel
hočemo sedaj po naših načelih poiskati in ga s
primernimi predlogi iztrebiti iz načrta.

Nato so se pretresavali zaporedoma vsi člani
in vse točke načrta. Po dnevni debati je bilo po-
danih precejšnje število spreminjalnih predlogov,
zlasti pa od predsedstva in tovariša ravnatelja
A. Merviča.

Sprejeti nasveti in predlogi so se predložili
tozadnevemu odseku „Zaveze“.

Ko je še za društveni blagor vneta blagajni-
čarica nekaterim zamudnikom nekoliko olajšala
žepe in je bil z navdušenjem sprejet predlog, da
se našemu višjemu šolskemu nadzorniku povodom
ravnakar razglašena imenovanja v imenu vseh
društvenikov čestita, je bilo zanimivo in živahno
zborovanje zaključeno.

+ Kamniško učiteljsko društvo je zborovalo
dne 9. oktobra 1919 v šolskem poslojnu v Radom-
ljah. Ob skrajno slabem vremenu se je zbralo 17
tovarišev in tovarišev. Predsednik tovariš Tom.
Petrovec otvoril zborovanje s prisrčnim pozdra-
vom vseh navzočih. V svojem nagovoru omenja,
da je po dolgem čakaniu sestavljen „Prosvetni od-
bor“ načrt zakona o narodnih šolah za kraljestvo
Srbov, Hrvatov in Slovencev, s katerim pa učitelj-
stvo ni povsem zadovoljno. Nato se preide k
glavni točki dnevnega reda. Tovariš Ivan Smaidek
poroča o načrtu zakona o narodnih šolah za kra-
ljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev in nasvetuje
k posameznim članom primerne izpremembe.

Pri slučajnostih predlaga tovariš Anton Ger-
mek, da naj se prosil „Zavezo“, naj ista izposluje
pri višjem šolskem svetu opustitev tehnika. To-
variš Ivan Smaidek predlaga, da se prosil „Zavezo“
naj vpliva ista na višji šolski svet, da preskrbi isti
revnili šolskim otrokom obutev za zimo, sicer bo
obisk pozimi slab.

Nazadnje se predsednik tov. Tomo Petrovec
poslovi od blagajnika tovariša Eduarda Bohinca,
ki odhaja na novo službeno mesto v Šiško. Zahvali
se mu za ves njegov trud in mu želi na novem
mestu obilo uspeha. Slednjič se tovariš predsednik
zahvali zborovalcem in zaključil zborovanje.

+ Učiteljsko društvo za celjski okraj je
v svojem zborovanju dne 9. novembra t. l. teme-
ljično razpravljalo o novem šolskem zakonu ter
so bili dotični izpremenjalni predlogi po refera-
tu tovariša ravnatelja Brnarja poslani „Zavezi“
v nadaljnjo uporabo.

+ Učiteljsko društvo za celjski okraj je zbo-
rovalo dne 8. XII. 19, ob slabih udeležbi, kljub temu
da je bil spored zborovanja zelo poučen in zani-
mliv. Navzoči člani so bili zaradi neovollnega ob-
iska zelo ogorčeni in padlo je zaradi tega več
ostrih besed. Torej drugič malo več zanimanja za
zborovanja, ki niso tako številna, da bi se jih ne
bilo mogoče udeleževati. Z običajnim pozdravom
predsednika tov. Sivka je bilo otvorjeno zboro-
vanje. Predsednik čestita tov. Gosaku in Wudlerju
na imenovanju za nadučitelje. Gornjegrajsko učiteljsko
društvo je imenovalo svojega dolgoletnega
predsednika Bljaka za častnega člana. K temu
redkemu odlikovanju mu zborovalci prisrčno čes-
titaajo. Razpravljalo se je potem o gnotnem polo-
žaju učiteljstva. Čita se in sliši, da so se uradni-
kom zvišali prejemki, nas pa uvrstili v drug sta-
tus, ki ni odgovarja činovnim razredom. Tako bi
bili zonet opeharjeni in proti takemu postopanju
se odločno protestira. Tov. Gobec zahteva v imenu
časno nastavljenih učiteljev, ki niso uvrščeni v
razred in stopnjo, ki odgovarja njihovi službeni
dobi, da se jih uvrsti v stopnjo in razred, ki odgo-
varja službeni dobi. Nato je sledilo zanimivo pre-
davanje sad. nadzornika tov. g. Goričana. Poročilo
je bilo jedrnatno in oživljeno s praktičnimi podatki
in lastnimi skušnjami. Podal nam je direktivo, po

kateri se boče v bodoče gojilo poučevanje kmetij-
skega pouka v osnovni šoli. Za zanimivo preda-
vanje se mu predsednik kakor tudi navzoči prisr-
čno zahvalijo in obenem prosijo, da bi še nas o
priložnosti razveselil s svojimi praktičnimi nauki.
Drug važni del zborovanja je bilo predavanje to-
variša ravnatelja Bernota o temi: „Naš položaj“.
Temeljitemu in znanstvenemu predavanju je sledila
soglasna želja, da naj svoj referat objavi v našem
stanovskem listu, kar je tudi obljubil. Resolucije,
ki jih je društvo soglasno sprejelo, se objavijo ob-
nem z referatom. Ostalim učiteljskim društvom v
posnemanje!

+ „Učiteljsko društvo za Maribor in okolico“
je imelo svoj ustanovni občni zbor v nedeljo dne
14. decembra ob 9. uri v risalni dvorani deške
meščanske šole. Za prihodnjo poslovno dobo je bil
izvoljen sledeči odbor: Dragotin Humek, predse-
dnik, Ivan Tomazič, podpredsednik, Anton Hren,
tajnik, Dragotin Cibic, tajnika namestnik, Aleksan-
der Alt, blagajnik, Angela Milčinski, namestnica,
Franc Tušak, Antonija Štupca in Marija Velnar, od-
borniki, Davorin Vodenik, Joško Klemenčič, pre-
gledovalca računov. Na občenem zboru so bile spre-
jete nastopne resolucije: 1. Deželni vladi v
Ljubljani: „Ker je učiteljsvo popolnoma na
nejasnem glade draginskih doklad, ki jih bo pre-
jemalo k regulirani plači po novi postavi z dne
23. julija 1919. leta, o kateri je sklenjeno, da stopi
v veljavo z dnem 1. decembra t. l., zahteva, da
dobi k tej plači toliko doklad, da bodo celotni pre-
jemki enaki onim ostalim državnim uradnikom,
kakor jih ti zahtevajo. Učiteljsvo smatra za samo
ob sebi umljivo, da bo veljala pragmatika, ki jo
nameravajo izvesti meseca marca 1920. leta za vse
državne uslužbence, tudi za učiteljsvo. Ker pri-
pada učiteljsvo glasom člena 33. gori citiranega
zakona državnim uradnikom, odločno odklanja po-
sebno pragmatiko za svoj stan!“ 2. Deželni
vladi v Ljubljani: „Gnotni položaj učitelj-
stva je vsled neznosne druginje tako obupen, da
ga ni mogoče več vzdržati in bo prisilil učiteljsvo,
da poseže po skrajnih sredstvih v obrambo svoje
eksistence. Zato zahtevamo, da se nam v 1. re-
soluciji navedeni prejemki izplačajo brez odlašanja
tako in prav tako tudi prepotrebni, že dve leti
objubljeni nabavni prispevek. Raztrgani in bošni
ne moremo pred otroke, sestradanji pa ne pouče-
vati.“ Prvi dve resoluciji sta bili poslani tudi mi-
nistru Kramerju v Beograd. 3. Višjemu šol-
skemu svetu v Ljubljani: „Ob času presno-
vne ljudskega šolstva v Mariboru je bilo služ-
benim potom premeščeni v Maribor in bližnjo
okolico mnogo učiteljev, ki so morali radi tega
imeti dvojno gospodinjstvo. Za te izredne izdatke
ni dobila večina dotičnikov nikake odškodnine, dasi
je ta izrecno določena naredbim potom za drž-
avno uradništvo do konca avgusta t. l. Zanteva-
mo, da višji šolski svet takoj ugotovi dotičnike in
jim nakaže zapadlo odškodnino.“ 4. Mestnemu
magistratu v Mariboru: „Mariborsko učitelj-
stvo je že ponovno prosilo, naj mu mestni ma-
gistrat nakaže stanarino, ki so jo dobivali tudi
prejšnji nemški tovariši. Navzlic vsem prošnjam pa
mestni magistrat ni niti odgovoril. Zahtevamo, da
se ta zadeva takoj in povoljno reši.“ 5. „Zavezi“
v Ljubljani: „Učiteljsko društvo za Maribor in
bližnjo okolico pozivlja merodajne činitele naj
povzročijo takojšnje poslovanje „Unije jugoslovan-
skega učiteljstva“, ker brez take osrednje or-
ganizacije v teh najtežjih in za bodočnost učiteljsva
odločujočih časih ne moremo biti.“ Zborovanja se
je udeležilo skoro brez izjeme vse učiteljsvo
mestnih ljudskih in meščanskih šol, ki se mu je
pridružilo tudi učiteljsvo iz Krčevine, Studencev,
Pobrežja in Tezna. Ustanovnemu občenemu zboru
je prisostvoval tudi ravnatelj Schreiner, profesor
Druzovič in mestni šol. nadzornik Šijanec.

+ Šaleško učiteljsko društvo je zborovalo
dne 30. t. m. v Velenju. Društveni načelnik tovariš
Vinko Stopar otvoril zborovanje, pozdravi prav
prisrčno vse društvence, posebno pa novodošla
tov. Skala in tov. Laznikovo ter izraža veselje
nad današnjo obilno udeležbo. Svojo odsotnost sta
opravičila tov. Vihar (bolan) in tov. Tajnik
(uradno zadržan). Zadnji zapisnik se prečita in
odbori. — Referat o načrtu zakona o narodnih šo-
lah za kraljestvo SHS, izdelan od „Prosvetnega
odborna“ v Beogradu, prevzame tov. Sumljak. Po
živahni debati predlaga tov. Skala sledeče: 1. Na-
črt zakona o narodnih šolah za kraljestvo SHS,
izdelan od „Prosvetnega odborna“ v Beogradu, je
za Slovenijo nesprejemljiv. 2. „Savez jugoslovan-
skih učitelja“ naj skliče anketo najboljših šolnikov,
ki naj šolsko vprašanje temeljito prouči, sestavi
nov načrt, ga predloži poverjeništvu za uk
okrajinskih vlad v odobrenje in konečno minist-
stvu prosvete v Beogradu v potrjenje. Slednja re-
solucija je bila sprejeta. 3. Predlog tov. Sumljaka,
Šaleško učiteljsko društvo odločno zahteva, da se
razveljavi naredba osrednje vlade št. 656, zaradi
skrčenja učiteljske na tri letnike in da se vvelje
člen načrta preustrojitve šolstva in narodne
vzgoje, sestavljen od odseka „Zaveze jugoslovan-
skega učiteljstva“ za preustrojitev šolstva.“ 4.
Predlog tov. Pokožnika, Šaleško učiteljsko dru-
štvo odločno protestira, da bi se nastavljalo ne-
kvalificirano pomožno učiteljsvo. Za prehodno
dobo se naj vveljejo pedagoški tečaj za tretje-
letnike in absolvente srednjih šol. Oba predloga se
sprejmeta. — Ker je bil tov. Lukman zadržan, je
zastopal društvo na delegacijskem zborovanju v
Ljubljani tov. Stopar kot delegat. Poročilo se
opusti, ker o tem natančno poroča „Učiteljski To-
variš“. — Tovariš Rozman izrazi željo, da naj pri
prihodnjem zborovanju vsak ud plača članarino.
— O gospodarski zadrugi za javne uslužbence po-
roča natanko tov. Lukman in poudarja, da bi bilo
neobhodno potrebno poslati na prihodnji občni
zbor „Gospodarske zadruge“ zastopnika našega
društva. Kot zastopnik je bil izvoljen tov. Luk-
man. Obnem izrazi predsednik željo, da pristopi-
plo vsi društveniki kot član k temu društvu. —
Ker se nihče več ne oglasil k besedi, se predsednik
zahvali za množestveno udeležbo ter izrazi željo,
da se naj kateri izmed tovarišev oglasi za prihod-
nje zborovanje na kako predavanje in zaključil zbo-
rovanje. Tajnika.

+ Učiteljsko društvo za konjski okraj je zbo-
rovalo dne 27. listopada 1919 ob prav obilni ude-
ležbi v Konjicah. V svojem nagovoru se je pre-
sednik tov. Bobič spomnil pred kratkim umrle
tovarišice gospe Pavle Kržičeve. Navzoči so za-
klicali: „Slava njenemu spominu!“ Ko so se došli
dopisi na znanje vzeli, je poročal tov. Golež o
stališču, katero zavzema naše društvo napram
zakonskemu načrtu o narodnih šolah, katerega je
izdelal „Prosvetni odbor“ v Beogradu. Predlogi,
ki so bili brez debate sprejeti, so se odstopili
Zavezi v uvaževanje. Potem je poročal tovariš
Mravljak o delegacijskem zborovanju Zaveze.
Poročilo je bilo obširno in zanimivo. Društvo je
v principu proti temu, da bi tudi z učitelji poro-
čene učiteljice plačevale polno članarino, a se za-
radi discipline ukloni sklepu delegacije. Pri tem

se je tudi določila članarina za naše društvo na
50 K, da tudi v naši društveni blagajni nekaj denar-
ja ostane. — Ko sta še podala tajnik in bla-
gajničarka letno poročilo, se je vršila odborova
volitev. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik:
Ferdo Bobič, podpredsednik: Karel Mravljak, taj-
nik: Fran Golež, blagajničarka: Marija Pleškova,
knjižničar: Ljud. Petrič, odborniki: ga. Mravljak-
ova, Casl in Malenšek, pregledovalci računov:
Kržič in Vižin. Sklenilo se je, da pristopi naše
društvo k „Zvezi narodnih društev“, ako članarina
ne presega 20 K. Nato se je zborovanje zaključilo.
F. G.

+ Slovenjebistriško učiteljsko dru-
štvo bo imelo svoje glavno zborovanje
dne 15. jan. 1920 — v četrtek — ob 10. uri
predpoldne v dekliški narodni šoli v Slo-
venski Bistrici. Ker so važne točke na
dnevnom redu, se pričakuje polnoštevilna
udeležba. Odbor.

Kronika.

— Amerika za kmetijske šole v Ju-
goslaviji. Neka angleška družba iz Ka-
nade s kapitalom 15 mil. dinarjev se je
ponudila našem ministru za kmetij-
stvo, da je pripravljena obnoviti vse prejš-
nje kmetijske šole po vseh krajih naše
države. Poleg teoretičnega pouka, ki bi
ga opravljal angleški in naši strokov-
njaki, bi se otvorili tudi praktični tečaji,
na katerih bi se poučevali tudi predmeti
vseh vrst. Ker je cilj družbe humanitaren,
ne zahteva nobenih koncesij in hoče nositi
vse stroške sama. Pogajanja še niso de-
finitivno dovršena.

— 8 milijonov analfabetov v Ju-
goslaviji. „Beograjski Dnevnik“ poroča: Na
Hrvatskem in v Slavoniji je približno en
milijon, v vsem našem kraljestvu pa okoli
osem milijonov analfabetov.

— Ban dr. Tomljenović je iz lastne-
ga nagiba odredil, da se učiteljsvu v Hr-
vatski in Slavoniji plača mesto zvišanih
doklad 50% predujem na one dohodke,
ki so jim bile odredene kot državnim
uradnikom po zakonu z dne 23. julija 1909.

— Alkohol. Dne 22. decembra p. l.
je predaval šolski zdravnik dr. M. Rus
učencem in učenkam šišenske meščan-
ske šole v Ljubljani ter staršem o škod-
ljivosti uživanja alkohola. Na podlagi
izbornih slik, statističnih podatkih in bo-
gatih lastnih izkušnjah je razložil preda-
vatelj navzočim uničujoče delovanje al-
kohola na človeško telo v splošnem, po-
sebej pa še mladino, kateri naj starši
popolnoma zabranijo uživanje tega stru-
pa. Zdravnik je kruto bičal tudi grdo
razvado, da nevedni starši celo dojenje
omamljajo z alkoholom, katerega dejanja
posledice so usodepolne za ves nadaljni
razvoj človeka.

Poslovanskem svetu.

A. L.:
Odgovor predsednika Masaryka kardinalu
Skrbenskemu.

Olomuški kardinal Skrbenski je pri-
občil v svojem 10. pastirskem listu od-
prto pismo na predsednika Masaryka, ki
mu odgovarja takole:

Gospod kardinal!

Dobil sem Vaš memorandum, ki ste
ga pisali v imenu češkomoravskih škofov;
pisan je — to priznam — prav mirno,
toda vendar je ničman javen protest pro-
ti nekaterim naredbam in odlokom vlade,
kakor tudi proti stališču, ki ga zavzema
vlada v vprašanju razmerja med državo
in cerkvijo.

Memorandum povdarja potrebo slo-
žne skupnosti države in cerkve. S tem na-
zorom popolnoma soglašam, samo da slo-
žne skupnosti po mojem skromnem mnenju
ne moremo doseči drugače kakor s po-
polno ločitvijo cerkve od države, medtem
ko Vaša eminenca ni pripravljena porušiti
vezi, ki vežejo cerkev z državo. In če
dalje povdarjate, da zavisi blagostanje dr-
žave od najožje zveze s cerkvijo, potem
morem jaz za svojo osebo pokazati na
bivše centralne države, posebno na Av-
stro-Ogrsko: Baš Avstro-Ogrska nam je
jasna priča o blagostanju države, ki je spo-
jena s cerkvijo! Avstro-Ogrska in njena
dinastija sta zlorabljali cerkev za svoje
polit. namene in od tedaj zaznamujemo
vsako ne samo politično, temveč tudi mo-
ralno. Ravno izkušnja Avstrije in razgled
po novodobnih demokratičnih državah, ki
so se vse ločile od cerkve, me vspodbuja,
da moram smatrati zadevo o ločitvi naše
države od cerkve kot silno perečo, a to
ne samo v interesu države same, kot še
bolj v interesu naboženstva in pravosti.

V kolikor se tiče načina, kako ločitev
izvesti, moram povedati in odločno po-
vdariti, da izvedemo ločitev popolnoma
brez takozvanega kulturnega boja. Infor-
mirali so me, da namerava vatican urav-
nati v bodoče svojo politiko napram dr-
žavam po taktiki, ki so jo izdelali ameri-
kanski katoliki. Tembolj upam — da pri-
trdite, gospod kardinal, tudi Vi amerikan-
skemu načinu ločitve cerkve od države.

Konečno je celo moja želja, da bi izvedli
ločitev cerkve od države baš s pomočjo
cerkve in njene hierarhije.

V pismu se dotaknete tudi verouka
in verskih vaj v šolah. To je problem po-
polnoma zase, ki ni z ločitvijo cerkve od
države v posredni zvezi. Ta problem je
posebno važen. Tu ne gre samo za didak-
tična vprašanja, kako bi se namreč vero-
uk postavilo na višjo stopnjo (strokovnja-
ki, tudi duhovniki, so z današnjimi uspehi
pri verouku popolnoma nezadovoljni)
temveč je tu dotaknjeno vprašanje vzgo-
je. V tej smeri pa seveda vladne naredbe
še niso končane.

Če že Vaša eminenca in gospodje
škofje opozarjate na nedostatke, ki so se
objavili na šolah pri izvrševanju novih
naredb, tedaj se ne vstrašim izraziti svoje
obžalovanje na tem, da so se žalili verski
čuti precejšnjega dela šolske mladine in
ostalega prebivalstva.

Da je vlada posegla po nekaterih sa-
mostanih, ki jih omenja tudi Vaša emi-
nenca, se to opravičuje s tem, ker zahteva
blaginja države podobnih žrtev tudi od
drugih pravnih in zasebnih oseb.

Vaša eminenca omenja tudi nepra-
vičnost zak. z dne 25. maja in potrebo iz-
plačevanja vojnega posojila. Odkup cer-
kvenih posestev, kakor ga uravnava zak-
on, še ni konfiskacija; kar se pa tiče
vojnih posojil se bo pa vlada pri končni
odločitvi gotovo ozirala na potrebe naših
občanov.

Nekaterih problemov se nisem do-
taknil, ki pa se bodo morali rešiti pri lo-
čitvi cerkve od države. Zagotavljam Vašo
eminenco še enkrat, da hočem z ločitvijo
cerkve od države, politiko od vere, doseči
le v povzdigo pravosti.

T. G. Masaryk l. r.

—c Reforma srednjih šol na Češkem.

Ministrstvo šolstva je razposlalo vsem
ravnateljstvom srednjih šol in drugim
znanstvenim korporacijam vprašanje o
reorganizaciji šol. Da bi bili odgovori
kolikor možno natančno preštudirani, je
nastavljen rok odgovora koncem meseca
prihodnjega leta.

—c Dopis. Ministrstvo šol in narodne

prosvete v — Pragi! Češko učiteljsvo
sledi z velikim navdušenjem razvoju šol-
stva od prevrata dalje in stremi, da do-
seže vse, kar je bila vsebuja hrepenenja
za časa suženjstva. Šola in učiteljsvo sta
dosegla politično popolno svobodo in mi-
nistrstvo samo hoče, da se tudi nadaljni
razvoj giblje med mejniki svobode. Vzpo-
redno s politično sužnostjo je stopal pri-
tisk Rima, največji nasprotnik novodobne
šole, svobode učiteljstva in ljudstva vob-
če. Ta zapreka še danes ni popolnoma
odstranjena, še danes je namreč češka
šola konfesionalna, to je, ona nosi znak
onega naboženstva, kateremu pripada
večina učencev. Učiteljsvo je burno po-
zdravilo naredbu, ki zagotavlja njega
osebno in njegovega prepričanja svobo-
do. Pozdravilo je to naredbu kot prvi ko-
rak na potu do lajških šol, prepričano, da
zamore samo nekonfesionalna šola vr-
šiti naloge, ki ji pripadajo v samostojni dr-
žavi. Nasprotno pa težko trpi pod tem,
da še do danes ni odstranjeno ono, kar
daje šoli konfesionalni žig. Zato zahteva
Osrednji učiteljski svet, da se rešijo z
začetkom šol. leta 1919./20. naslednje tri
točke:

1. verouk se proglašuje kot prosti
predmet;
2. posvetni učitelji ne smejo učiti na-
boženstva;
3. učne knjige verouka naj se pregle-
dajo in odstrani iz njih ono, kar naspro-
tuje resnici češke zgodovine. (Husova
doba — reformacija.)

Češko učiteljsvo upa, da izda mi-
nistrstvo takoj tozadavne odloke, z ozirom
na stavljene predloge za katerimi stoji
trdno in neomajno vse njegove organi-
zacije.

—c Regulacija uradniških plač na Češkem.

V češkoslovaški republikli so re-
gulirali plače svojim uradnikom, torej
tudi učiteljem, ki so z njimi popolnoma
ravnopravni. Po skušnjih dobi učitelj v

	1	2	3	4	5
XI. č. r.	2808	3108	3408	3708	
X. č. r.	3708	4008	4308	4608	
IX. č. r.	4608	4908	5208	5508	5808
VIII. č. r.	5808	6300	6804	7308	
VII. č. r.	7309	8004	8700	9408	
VI. č. r.	9408	10308	11208	12108	
V. č. r.	12108	14208	16308		
IV. č. r.	16308	18408			
III. č. r.	18408	20508			
II. č. r.	24000	28008			

V XI.—IX. čin. r. se napreduje višjo
stopnjo po 2. v ostalih razredih po 3 letih.
Funkcijska doklada se je vsem zvišala za
50%, največ pa sme znašati 4000 K letno.

—c Za učiteljsvo svobodo. V Maleni-

cah na Češkem so klerikalni agitatorji po-
birali podpise, da bi ostal še nadalje v ra-
bi krščanski pozdrav in molitve pred in
po pouku. Pri tem pa so grozili, da dose-

* Op. uredn.: Je že razveljavljena, kakor smo
poročali zadnjič.